

Instruktion för gravgrävning och gravsättning

Antagen av Fastighets- och kyrkogårdsutskottet 2017-03-21, § 40.

Uppdaterad av Kyrkogårdsutskottet 2018-03-22, § 15.

Alla som deltar i gravgrävning och/eller gravsättning på kyrkogårdarna som sköts av Svenska kyrkan i Umeå omfattas av denna instruktion. Arbetsledarna ser till att varje medarbetare tar del av informationen.

Etik

Gravgrävning och gravsättning ska alltid utföras på ett värdigt och säkert sätt.

Utbildning

Personer som gräver, återfyller gravar samt transporterar grävmaskiner ska ha utbildning på grävmaskin och hur den hanteras.

Säkerhet och utrustning

- Det ska alltid vara två personer närvarande när något justeras nere i en grav.
- Alla kontrollerar att sin personliga skyddsutrustning är fullgod, det gäller skyddshjälm vid behov, skyddsskor samt hörselskydd. Första förband ska finnas i traktorer, bilar och grävare.
- Tillbud och brister i utrustningen ska rapporteras till närmaste arbetsledare.

Övriga instruktioner och lagkrav

- AFS: 1981:15 Skydd mot skada genom ras.
- Lagen om griftefrid, Brottsbalken 16 kap 10§.
- Begravningslagen 2 kap 12 o 13§.
- "Risker och etiska aspekter vid gravgrävning", rapport från 2008 på uppdrag av Svenska kyrkans församlingsförbund.

Checklista vid gravgrävning och gravsättning

Innan grävning

- Kontrollera beställning av begravning.
- Kontrollera att behörig gravrättsinnehavare skrivit under godkännande om gravsättning.
- Kontrollera intyg om gravsättning.
- Kontrollera att det är rätt gravplats. Om det finns uppgifter om tidigare gravsatta kontrollera var och på vilket djup de gjorts.
- Mät in kistplaceringarna på gravplatsen.
- Kontrollera kistans mått och vikt. Om den är större eller tyngre än standard görs en bedömning om annat rasskydd eller annat gravskick.
- Gör en helhetsbedömning av hur arbetet ska läggas upp med hänsyn till rasrisk, omkringliggande gravstenar, placering av grävmaskin etc.
- Kontrollera att utrustning och maskiner, rasskyddslåda, gångplank, värmetråg och annan utrustning fungerar som avsett.
- Lyft vid behov av gravstenen från sockeln och placera en bit från graven.
- Anhöriga som vill närvara vid gravsättning och återfyllning av grav ska kontakta kyrkogårdsförvaltningen för att få veta när gravsättning och återfyllning sker.

Under grävning

- I samband med utbärning lastas jordmassorna på en släpvagn och transporteras bort från gravområdet till dess gravsättning skett.
- Ensamarbete är inte tillåtet vid gravgrävning.
- Använd rasskydd vid behov för att eliminera rasrisk. Om någon ska gå ner i graven ska arbetsledare kontaktas innan och tryckgodkänt rasskydd användas. Rasskydd ska alltid användas vid utbärning.
- Sortera bort större stenar och lerklumpar under grävningen så de inte riskerar att slå sönder kistan när graven återfylls.
- Hantera eventuella ben- och kistrester med vördnad och gräv ner dem.
- Hantera eventuellt tidigare gravsatta urnor pietetsfullt i avvaktan på återförande och återfyllning av grav. Gräv aldrig igenom tidigare orörd kista.
- Kontrollera kistdjup med mätsticka. Rapportera djup och placering till den som registrerar gravsättningen i gravboken.
- Lägg skyddslock över graven när den lämnas obevakad. Skyddslocket ska låsas när en gravsatt behöver lämnas obevakad innan fyllning.

Efter grävning

- Använd särskild gravklädsel när begravningsceremonin avslutas med utbärning och gravsättning.
- Lägg ut gångplank för att eliminera rasrisk i samband med kistsänkning.
- Lägg skyddslock över graven när den lämnas obevakad.

Kistgravsättning

- Transportera alltid kistan till gravplatsen med begravningsbil eller katafalkvagn (kistvagn).
- När begravningsceremonin avslutas med gravsättning sänks kistan av sex bärare.
- Informera bärarna om rutinerna vid gravsättning.
- När begravningsceremonin avslutas i kapell/ceremonilokalen förvaras kistan i kylrummet fram till gravsättningen. Kistan gravsätts av kyrkogårdspersonal, i ordinarie arbetskläder, med fyra-sex bärare beroende på kistans vikt.

Urngravsättning

- Urngravar grävs manuellt till ett djup av ca 80 cm.
- Graven kläds innan urngravsättningen genomförs med anhöriga.
- Anhöriga ska ges möjlighet att sänka urnan på enskild gravplats eller i askgravlund.
- I minneslundan grävs urnan ned av två personer som är anställda vid kyrkogårdsförvaltningen. Gravsättningen genomförs när inga utomstående befinner sig i närheten.
- Urnmallen ska vara centrerad på gravplatsen oavsett gravstenens placering.
- Där gravstenen är centrerad på gravplatsen placeras urnmallen 10-15 cm framför stenen. På gravar där det inte finns någon sten eller stenen inte är centrerad på gravplatsen, är det viktigt att man tänker sig en centrerad sten och lägger urnmallen 10-15 cm framför där den stenen skulle ha stått. Det optimala är att urnan placeras i planteringsytan om en sådan finns.
- Om gravplatsen är upp till 1 meter bred används urnmall U44. Mallens storlek är 1 x 1 meter med möjlighet att gravsätta 16 urnor. Om gravplatsens bredd är 1,25 meter eller mera, används urnmall U55. Mallens storlek är 1,25 x 1,25 meter med möjlighet att gravsätta 25 urnor
- Endast en urnmall används på gravplatsen oavsett gravplatsens storlek och antalet kistplatser.

Återfyllning

- Var försiktig vid återfyllning av grav så att kistan inte skadas. Från marknivån används matjord så att det går att så gräs.

Jag har tagit del av denna instruktion

Datum: Namn: